

שמחה ברנר

נפל

נולד

יז' שבט תש"ל

כד' טבת תשי"א

24.1.70

2.1.51

אולי אם נאמין - יונת שלום תעוף אל על.
אולי אם נאמין - יחזור אחורה הבלגל.
אולי יבוא יוסף של התקוות להתגשם;
אולי על ספר הימים יחדל הקרב להירשם?
אולי, אולי, אולי - אם נאמין.

אשה בארפל תצפה
ולבבה רוטט -
תשאל כוכב בקול רפה:
החי אישי או מה?
אסור אחי: האם חייל מעל הכוונות
רואה דמותן האפורה של כל האלמנות?

אולי אם נאמין...

הנה העיר כולה שחורה
רבות המצבות.
בין החורבות יונה צחורה
ולידה תקוות.
אסור אחי: האם לעד עם נהרות הדם
יזרום לאופק הרחוק כבודו של האדם?
אולי, אולי, אולי - אם נאמין...

איתן פרץ

אולי, אם נאמין...

שוב בבקעה רועם תותח
ומן ההר יודים
רזה מול זה נופלים בסך
אבות ונערים.

אסור אחי: האם לעד תספוג האדמה
אל חור קירבה את המוני גוויות המלחמה?

קשה היה להכריע של שמחה לכתוב לזכרו, אך שבעתיים קשה לנו - הוריו.

שמחה'לה נולד בכ"ד בטבת בעיר ירושלים, וכשמו כן הוא, וכאשר הובא לביתו התמלא הבית אורה ושמחה. עדנה אחותו קבלה אותו באושר ובאהבה והלבישה את חסותה עליו מיומו הראשון.

שמחה'לה גדל והשמחה בבית גדלה יותר ויותר. זאת, מאחר והוא בא לאויר העולם לאחר שתושמרו בנים ובנות משפחתנו בידי הנאצים במחנה ההשמדה. וכך מצאנו בו את כל האושר שאבד לנו.

בתפתחותו כלט בגובהו על כל ילדי השכונה, ומילדותו ילד מיוחד היה מכל הבחינות.

בבית תמיד השתדלו הילדים להסתדר למרות גילם הרך, כי הבינו שעבודת אדם בעזרה לנזקקים חשובה יותר מאשר פינוק מיוחד. הם קבלו זאת באהבה וברצון.

השנים חולפות מהר. שמחה'לה הגיע לגיל מצוה, נעשה אחראי יותר ומבין יותר. מתעורר בבוקר השכם ונוסע לאשקלון - מקום לימודיו בבית הספר "אורט" - וחוזר בחשיכה הביתה. המאמץ גדול היה אך שמחה פעולם לא התלונן.

פרצה מלחמת "ששת הימים". שמחה אינו מוצא לעצמו מקום ומחפש כל מיני עבודות בהתנדבות כדי להיות לעזר, כי גילו הרך עדיין לא התאים לגיוס. עם הודעת קריין החדשות ובשורת סיום הקרבות, היה זה שמחה הראשון שרץ בשמחה למרפאה לתלות את הדגל לאות סיום המלחמה וכי לא תשוב להפיל קורבנות חפים מפשע.

אך לא כך רצה הבורל. שמחה'לה עצמו נפל הלל על הגנת המולדת.

חברו הטוב, כאח היה לו, ניספה בצוללת "דקר". שמחה החליט בו במקום להתנדב לחיל-הים להגשים מה שלא הספיק להגשים חברו מרדכי שרשי ז"ל.

ניסינו לשכנעו לוחר על הרעיון, אך הוא נשאר בשלו ואיננו זז מהחלטתו.

שמחה הגיע לחיל-הים לבסיס טירונים. פגש בידידים חדשים רגם כאן היה עליז וחברותי ואהוב על כולם.

ילדי השכונה ראו בו דמות לרוגמא וכל אחד מהם רצה להידמות לו. בימי שסי עטרו הילדים בתחנה לחיכו בכליון עינים לבואו לחופשה, מכיוון שכל אחד מהם זכה ללטיפה ממנו. הילדים היו עורכים ביניהם תחרות-ריצה לביתנו על מנת להרויח על בואו.

ביום ממשיכים הילדים לשחק בשכונה הנקראת על שמו של שמחה ז"ל, אך שמחה יותר לא ישוב.

שמחה שרת בטארט-א-שיין. ניסינו לשכנעו כי אפשר להעבירו למקום קרוב יותר הביתה, אך שמחה זועם: "מה אתם רוצים ממני? אני נשאר ביהודה זו, אינני תינוק, זו יהודה של גברים ושם מקומי!"

שמחה באמת היה גבר. כלט בגובהו באופן מיוחד. בחור יפה תואר, נאה, רחב-כתפיים ואיתן. בחור שכולו טוב-לב. אהב את הכריות ונסה לעזור לזולת.

תמיד חיוך נסוך על פניו, אף פעם לא הראה עצבנות וחוסר סבלנות. תמיד מוכן היה להקשיב לכל אחד ואחד ולעודד בשעה הצורך.

החבר'ה אהבו לשהות במחיצתו שעות על גבי שעות כי ידעו שבחברתו אין טעמים כלל. הזמן עבר עליהם בצחוק, בכדיחות ובקצות טובות מבלי להרגיש כלל.

שמה היה להוריו ולאחותו טענת ועזר רב. במיוחד בלט בהתנהגותו כלפי אביו. הם דברו ביניהם בחופשיות כמו חבר אל חבר. בתקופה שאביו שכב בבית החולים, ביקרו לעתים קרובות, עודדו ולא הראה סימני דאגה אלא להיפך - הרגיעו צחק איתו על כל נושא ודאג להסכיח ממנו מעט את כאביו.

חולף הזמן. ימים, שבועות, חדשים ואותך שמה'לה אנו משתוקקים לראות. חיוךך, אור-עיניך, צחוקך המתגלגל. ניהחת צוארך הזקוף להבקו בזרועותינו והלהיים הסזופות ללסף ולנשק.

אך ניצבים אנו אבלים, שכולים, ומולנו - אבן שיש קרה לבנה. דוממת, המסתירה דומם את גופך צמא החיים ורעב האהבה.

זו שנה שניה. כבד יגוננו. דמעותינו מלוחות וצורבות כאש. לארץ בורעים אנו. בוכים וסופדים ומנסים לא לדעת, לא להבין, להיבן ולשת פתאום נאחד הצללים, בהותירך חיים, אהבה וחלומות שלא סרצו עד תום.

לא שכתונן שמה'לה.

זכרך בחובינו צפון כנכס יקר מכל, ולבנו בר נשמתך יהיה.

הוריים

אברהם ורגינה ברנר

א ח י

בת שנתיים הייתי כאשר נולדת. תינוק בריא, גדול ויפה.

אח נולד לי. הנה הוא בעריסה, לפעמים צוחק ולפעמים בוכה. נושם ברגליו ומכה בידיו.

יש לי אח. כמו בובה, ברובה חיה, נושמת. תינוק אמיתי הוא שלנו כולו, של אמא, של אבא ושלי. אני רוצה להחזיק אותך בידי, לחבק את גופך הרך, הסדיף ריח סבוך, ללסף את ראשך הקט.

אמא מניחה אותך בחיקי, אבל רק לרגע קט, חוששת. אמא.

אבא ניצב ליד מיטתך, מחייך. הוא מאושר, אך כולם את דגשותיו. מכניס סוכריה לפיו וסניף אחי גבוה גבוה, שלא אחשוב כי נשכחתי, שלא אקנא. אבא.

הימים חולפים, אמא ואבא בעבודה. העבודה גוזלת את רוב זמנם ואנו, אתה ואני, מצויים בבית או בחדר לבד. בדרך כלל הסתדרנו יפה. ויחרנו זה לזר ולעתים, כדרכם של ילדים, גם התקוטטנו. כעבור שעה קלה השלמנו. לא יכולנו להיות ברוגז זמן רב. היינו קשורים זה לזו לא רק כאח ואחות, אלא כחברים.

ככל שהתברנו העסיקה הידידות שבינינו והפכה לקשר בל ינותק.

ידענו לסלוח תמיד אחד לשניה, לא לשמור טינה. למרות שהיית צעיר ממני בשנתיים, היית בוגר יותר ברוחך ובזקקתי תמיד לעצתך. שאבתי עידוד רב מעצתך הטובה, מדבריך המרגיעים הנכונים.

זכור לי, כי כאשר הורינו יצאו פעם להבראה, נשארו שנינו, אתה - נער כבן 14, ואני - נערה בת 16, לבד בבית. השעה הייתה שעת לילה מאוחרת ופתאום שמענו דפיקות עזות על תריס החלון. קפאנו במקומנו, נעשית חירור. גם אני.

ככל שהיית אמיץ שכנה בגופך נשמה עדינה.

באחד הערבים ישבנו שנינו, זה מול זה, והאזנו לחדשות, הדבר היה ביום הפשיטה על האי גריין, והקריין הודיע על נפילת כמה מחבריך. לפתע, החוירו פניך וגופך הגדול, החסון, כאילו הצטמק. היית כתינוק, והדמעות זלגו מעיניך ללא מעצור.

אחי האחרי, הגבור, שתמיד היה החזק שבינינו, בוכה.

דבות הייתי יכולה לכתוב עליך שמחה אחי, אך מה שעם במליס, אינני יכולה להסלים עם העובדה המרה שיותר לא אראה את פניך היפות, הקורנות. לגבי אחי עדיין חי, זו אשלייה, אך בלעדיה לא הייתי יכולה להתגבר על הכאב הנורא, המטריף.

כמה עליזים, נהדרים, יכלו להיות חיינו אלמלא האסון שקטף אותך מאתנו בשנות חייך היפות ביותר. כמה נפלא היה לו יכלנו לראותך שוב בינינו, יושב וצוחק ומעלה חוריות מהצבא.

כלפי חוץ אני עליזה, כי כך היית רוצה לראותני. לא אהבת שנים עצובות. בכל פעם שאני מציצה בחסונתך נדמה לי שאתה באילו אומר:

אל תתעצבו, אמנם לא אבוא יותר, אבל אני אתכם, תמיד.

סיוס לכתך ככה בי משהו. שוב אינני כפי שהייתי, ובכל זאת, אני מבטיחה להמשיך בדרך, לצעוד הלאה.

אחותך עדנה.

לאחר כמה זקת אזרנו עוז ופתחנו את הדלת. הסתכלנו ימינה ושאלה, אך לא דאינו דבר. ההיתה זו הרוח, או ענף של עץ נחצר שנחבט כחלון - לא אדע. כך או אחרת, אתה שמחה נשאת סבוהל. הבאת את מזונך אלי לחדר ושכבת ליסון לידך. ומתאם, כמעט בלי שהבחנתי בכך, חלפו עברו כמה שנים, ואתה הנער הקטן והמנוהל, היית לגבר. גבר חסון, תמיד וזקוף גבוש.

הגיע יום הגיוס - יצאת לצבא, לחיל-הים, אך שוב לא השמתי. יועתי, כי עתה יש על מי לסמוך, שאתה וחבריך עושים את הסובל עליכם באמונה ואפשר ליסון בקשט ובביטחה.

ואם בכל זאת קינן אי-שם כלב חשט, חשט מוסחר, השכלת בכל פעם מחדש להפיגו, להרגיענו, לנסוך בנו בטחון. מעולם לא ספרה על מעשיך בצבא. כשנשאלה, ענית תמיד שהחיים בצבא הם משה תענוג, כמעט בית הכראה: "כומכה של חיים, מבליים נפקי וברויג..."

שמה!!!

אביר חלומתי, היאך נדמה, כיצד שקטת כחלום נהדר
שחלף?

שמנת חודשי החברות שלנו היו שמנת החודשים המאושרים
בחי. תקופה זו פסקה בין רגע, עם מהדורת חדשות אחת. בסרם
הודיעו את שמות הניספים הרגשתי בכובד האסוף.

אז ידעתי. וכעת... אני עדיין מצפה, אני מאמינה שעוד
אזכה לראותך ניצב כך... בפתח כמו אז. עם אותו חיוך שובב,
שובה כל לב.

אני עדיין ממהינה מחוסרת סבלנות לבואו של הדורך...

כולם עוצרים בעדי מלטבוע באותו גל אשליות באומרם
כי נסים פעין אלה עדיין לא אירעו. האם זו האמת, אביר
חלומתי !!!?

שמחה, הזמן שהייתי בקרבתך היה כה יפה, אבל תמיד
קצר, הייתי שולחת מבט חסוף ומפועל לעבר השעון. היה לי
רצון לעוצרו, ולהכשיל את הזמן ממרוצתו. רק שלא יהיה
עלינו שוב להיפרד.

כפרידות תמיד קיוונו שיבוא יום ולא יהיה שום גורם
מפריד בינינו. ולא ידענו שנצטווה עלינו להיפרד לעולמי עד.

אפילו הזמן שהיית רחוק ממני היה יפה. הציפיות...
התקוות... קבלת המכתבים האוהבים ממך...

במכתבים היית מספר לי חוויות, על החבר'ה ב"שארם".
היה נקמה לי שאני מכירה אותם איש מביניהם, וכאילו את
כל אותן חוויות אני עברתי אתכם. חוויות שלך היו שלי.

מידי לילה הייתי יוצאת החוצה ומכיסה בשמים זרועי
הכוכבים הפנצנצים, מתוך מחשבה שאותם השמים
נמצאים ב"שארם", בים וככל ה"אי-שם", וגם אתה רואה אותם
ואולי גם מתוך אותה מחשבה. ראיתי בשמים גורם מפותף לנו
כחבל שמוחזק בשני קצותיו על ידינו.

שמחה ברנר ז"ל - האמנם ???

ביום י'ז שבט תש"ל הלך מאתנו חבר ורע נאמן, באסון מהיר שארע בעיר אילת.

באסון כבד זה נהרגו כעשרים איש ורבים אחרים נפצעו. בין ההרוגים היה חברנו היקר שמחה.

בתור היותי חברו הנאמן, אנסה להעלות קווים לדמותו. דבר אחד ידוע לי היטב והוא: ספר זה ישבע בים של דמעות - חציו שלי וחציו של כל אדם בישראל שהכיר אגדה מהלכת על שנים ושמה:

"ש ש ח ה ב ר נ ר"

לא אדע אם ספר זה יגמר אי פעם, כי אין מילים בפי לבבות חברי כה יקר. כן, הסחלק מאתנו חברנו היקר. אבל כבד ירד על כולנו, שמחה, כן, כשמך כן אתה. הן על חבריך בצבא אותם שמחת והן על הוריך ומשפחתך.

לא אדע כיצד להעלות קווים לדמותך ולא ראיתיך מזה שנה ומעלה. מיום היפרדנו איש איש למקומו, אך חשתי אותך והן את חברינו למחזור. איני מסורד או כותב זכרונות, שמחה, אך אנסה לכתוב מספר שורות על חוויותינו יחד.

לכה"ד ח"י הגענו יחד. אתה עם אמך, שתבדל לחיים ארוכים ואני עם אבי. היה זה בתאריך 11.2.68 כאשר נפגשנו בשער עם שאר הבחורים אותם לא ראינו עד יום זה. ידעתי כי עם בחורים אלה אצטרך לחיות יחד וכן גם אתך!

קבלנו את מדי החורף של חיל הים אך כשבילך חפשו מדים מיוחדים. התנשאת לגובה של קרוב לשני מטר. אכן גבר כארז.

האומנם? קשה להאמין כי לא נזכה לראותך, כאילו נמחקה יבשה מהמפה, אכן?

בסיוונות עזרת לכל אחד. התחלקת עם כולם בחבילות שהגיעו אליך מביתן מלאות עד אפס מקום בדברי מזון, כדי להשביע את רעבונו. אכן כביר היה רעבונך זה.

כי היה זה רעבונו כולנו ואתה השבעת אותנו.

ובעת הסתיירו בערך את השמים. הם כבר לא גורם משותף לני.

שמחה! היית שלוב תכונות כל כך טובות, היית שלמות כזאת נהדרת.

שמחה! הפכת לי סמל, לזכר ימים טובים ויפים, סמל שאענוד אותו בכבוד ובאה תמיד תמיד עד יומי האחרון.

יהיה זכורך ברוך.

סלי
חברתך האוהבת.

בסעוד האסון הגופני הייתי בן זוגך. נשאת אותי על כתפך כנשוא הפיל בול עז בחוקר. הייתי בטוח על כתפך אך כאשר הגיע תורן לרכב על כתפי, האם היית בטוח?

הצלחתי לטאתן עד לקו הגמר. גבני נשבר אך המאמץ השתלם. כוח הסבילות שלי נשא אותך. אך בעת, שמחה, לא אדע אם הוא יעמוד לי וכן גם לחבריי והוריי השכולים לגבי השתלקותך, שמחה.

מסבר גדול עובר עלי כי אתה חברי הראשון לנסק ולמסלל הלמודים שנהרגו. מידורי נהרגו, אך לא היה לי אתם קשר הדוק. אך אתך? - היה נעים להיות במחיצתך. שמטת לי כסוכן, כאילו סגן מפני כל רע, ועכשיו שמחה הסגן עליך מישהו?...

כן, שמחה, ליוויתי אותך לדרךך האחרונה. נשאתי את ארונוך על כתפי כפי שנשאת אתה אותי על כתפייך. בבטחון הורדתי אותך אל מקום טבבך לעולמי עד. אזכור אותך עד שארית ימי האחרונים.

גשם שוטף ירד אז כאשר הורדנו אותך למקום טבבך. יתכן כי ארובות השמים נפתחו בשומעם את גודל האסון.

שמחה, אמשיך לבקר את הוריי השכולים, אעלה אל מקום טבבך מדי שנה וסדי יום כאשר אעבור ככביש הטוביל לעיירה סדרות.

היית אלחוטן צפן מעולה. האם הגיע לך סוף הה סוף? מי יודע כיצד היו רגעיך האחרונים? הזכרתני? יתכן שלא הספקת לומר דבר, אך מה זה משנה?

שמחה יסאר לנו למזכרת נצח עולמים עד אשר נסיב נשמתנו לבורא.

לא אוכל להסתיך כי ירי דוערות ואיני רואה את הכתוב, עיני נפוחות, זולגות.

שמחה, אעשה ככל שביכולתי כדי שזכרך ישאר לעד. ששכך ינשא כפי כל.

תהיה נשחתך צורה בצרור החיים.

צביקה.

האם לשמחה ומוטי או על שמחה ומוטי...

די קשה לי לכתוב על שמחה ומוטי ולא לשמחה ומוטי. עולים וצפים בזכרון בכל מיני מאורעות ואפילו התקוטטות של ילדים סלפני 13 שנה. לא המציאות היתה שונה אפשר שלא הייתי מקדישה להם הרהורים ועתה שרק אותם זכרונות נותרו יקרים לי עד פרטיהם האחרונים.

מוטי ושמחה הכירו זה את זה לפני 13 שנה בתחילת התיש-בותינו בשדרות. גרנו באותה שכונה ולנו הילדים, אותם בעיות חברתיות. מוטי ואני היינו שקועים בבניית מכונות כשהבחנו בילד זר שעמד מאחורי החצר, בעל שער זהוב, פזור נמשים, ידים ארוכות וזרועות ארוכות, כאילו אינו יודע מה לעשות בהם. כדרך עדת הילדים, בלי כל הסתיגויות וכבלי שמות, צרפנו אותו למשחק. לא עברו דקות אחדות, מוטי ושמחה שכחו מקיומי וכבר היו עסוקים בשלהם. ומאותו רגע שמחה ומוטי היו שנים ולא יותר.

לא הכרתי את תוכנם, הכרתי אותם דרך מעשיהם, האמביציה שהובילה אותם לתעלולים שאינם אופייניים לילדים מפרנקים.

מאז ומתמיד אהבו להעסיק את עצמם בכל מיני תחביבים שלדעתם מצביעים על חשיבות מסדרגה ראשונה. כבר בשנותיהם הראשונות למדו להכין רשתות ציד פרימטיביות שבנו בסו-ידיהם לצוד זרזירים וצפורים למיניהם.

כשהחליטו שאדם מסוים לא מוצא חן בעיניהם לא עברו 24 שעות עד שלמדוהו מתעלוליהם. זכור לי היטב כיצד החנווני של השכונה רץ בטענות ולא אחת אל ההורים שילדיהם מפריזים בהתפרצותם. דווקא בשעת ספירת הכסף האור נכבה... וכשכבר החליט לישון נפצו את הבקבוקים באבנים...

השנים עברו ומוטי עזב את שדרות על מנת ללמוד תיכון בבי"ס ימי "מבואות-ים". שמחה נותר בשדרות שכן, עדיין היה תלמיד בי"ס יסודי. בימי שישי שבת כשמוטי היה בא הבייתה היו מבלים את זמנם יחדיו. מוטי רכש רובה צייד ואת מרבית זמנם כלו בציייד. כאשר היו חוזרים מהצייד בידיים ריקות פניהם היו נפולות כאילו כושו ככשלונם. בבוקר יום השבת ב-4.00 לפנות בוקר מוטי היה מעיר את שמחה "הכיבוי בוא להשתעשע". תוך דקות ספורות היו כבר עמוק בשדרות. התעניינותם היתה גם בשטח הדויג, שעות רבות בבוקר היו מבלים בדיג דגים.

מוטי נמסר לים ולא זאת הפך שמחה. שמחה לא חפש בים
אך יעודו אבל שם מצא את סופרו.

השנים עברו. מוטי התגייס לחיל-הים. אהבת הים שטפה
גם את שמחה והוא החליט שיתכן ויתגייס לחיל הים. בינתיים
טס מוטי לאנגליה והשניים שמרו על קשר. ממכתביהם הבינתיים
שמחה לא הסתיר ממוטי אפילו את חוויותיו הפשוטות ביותר
וכן גם מוטי. אם אינם יכולים לשוחח זה עם זה לפחות יכתבו
זה לזה.

ב-25 לינואר 1968 נפלה עלינו האיסה: העדרותה של
ה"ד ק ר". נדנו בין תקוה ויאוש. בשמחה מצאתי את הכתף
כשהכני התפרץ מחוכי.

שמחה ואני חמשנו עידוד זה בזה. יש ונשטפנו בתקרית
ויש שפרקנו יצרנו כיאוש. שמחה היה זקוק לניחומים מסש
כמוני, אבל הוא ידע מה מקומו ואת הסיבות בהיותו לצידנו
שופע בסחוק חיצוני למרות שבתוכו ככה ושאל לתת ביטוי ו
ופורקן לכאבר.

אז למדתי להכיר את שמחה הסבורג ולא את שמחה הילר.

באותם ימים שמחה היה נועז בהחלטתו שכחיל הים יעודו
וכי הים לא ינצח אותו. הוא חייב להוכיח שיש מי שיכול
להמשיך את מה שמוטי הפסיק. לא עזרו תחנוניו, בקשותיו
והמצרותיו. שמחה התגייס לחיל הים.

שמחה ענק בגודלו. כשהפעוסים נחלים סביבו נראה כה
יציב עד כי האמנתי שאינו ניתן לפגיעה.

בכל חופשה שמחה בא לבקר את משפחתי כשומעות בעיניו
לוחשת: "אני עדיין לא משלים..."

ב-25 לינואר 1970 קבלתי חופשה מהבסיס בגלל האזנה
של אחי מוטי.

באלוהים שלא ידעתי כי אני בדרכי ללויתו של שמחה.

כן, זה היה באותו תאריך אחי שנתיים. שנתיים שמחה
לא שוכנע שאפנם מוטי שייך לעבר ועתה בודאי מצא תשובה
למטלה הנעלמה.

פרים טרשי.

כסורה מתחיל שנת לימודים עם כיתה ס' חדשה, ישנה תקופה בה הוא מחפש אצל תלמידיו איזה שהוא סימן היכר או פרט יוצא דופן, כדי לזכור ביתר קלות את שם התלמיד החדש.

אצל שמחה היה הדבר פשוט: בבואי לכיתה ולאחר שביקשתי מהתלמידים לשבת, עצתי בעצמי ברנע האחרון לפני שביקשתי שנית להתיישב - כי הוא כבר ישב. הוא בלט בראש ויותר מעל ליתר חבריו בכיתה.

גם בשנים הבאות המשיך שמחה להיות הגבוה והחסון בין בחורי הכיתה, סגן ימני במסדרים, דגלן בתהלוכות ועוד.

למדתי עוד משהו על שמחה: הוא היה השליו, היציב והמהימן שבין הבחורים. היו בכיתה תלמידים טובים ממנו, אבל לא היה עוד בחור עליו יכולתי לסמוך כמו על שמחה. ידעתי, כי כאשר שמחה הבטיח לעשות דבר זה או אחר, יכולתי להיות סמוך ובטוח כי הדבר אמנם יבוצע.

שמחתי להיפגש עם הגבר הצעיר במדי חיל-הים, שהיה תלמידו ואשר לאחר ביוסו, למרות שעות הפנאי המועטות, מצא זמן לבוא ולבקר את המורים והמדריכים בביה"ס ושסח גלגל אתם זכרונות וגם תוכניות לעתיד.

הגורל רצה אחרת, ושמחה הצעיר, והחסון עזב אותנו סרס זמנו והשאיר אחריו חלל ריק, חלל בגדל וריק...

בר-סלע דן

שמחה - חייל וחבר

שמחה ז"ח שרת כאלחוטן בנחחה פ-51. מיום בואי ליחידה וקבלי את תפקיד המפקד החבלט שמחה בתכונותיו הטובות.

הוא היה גבוה משכמו ומעלה מסאר החיילים. ניכר בו רצון עז להיות תמיד במרכז הענינים ולא פעם ראיתיו ניצב ליד משרד הפלגה, מתעניין בתכנית ההפלגות ומבקש לדעת אם צפוי "משהו מעניין".

בהיותו ספורטאי מחונן החבלט תמיד ככל אירוע ספורטיבי.

למרות תפקידו כאלחוטן הפלגה, תפקיד קשה ואחראי, לא ניצל את שעות הפנאי לסנוחה, אלא ניגש לגשר הפיקוד וניצב ליד המפקד ומסך המכ"ס. ביקש לעקוב אחרי הנעשה ולהיות במקום אם יזדקק לו.

שמחה ניהן בגאות יחידה בולטת ביותר. לאחר שיחה עמית, בה שכנעתי כי הוא בעל נחונים מהאימים ולכן עתידו בחיל, התנדב לקורס חובלים. כאשר חזר מהמפקדים נתקף במצב רוח רע מסוים שקינן בו חשש כי נכשל. כאשר הגיעו התוצאות ונתברר כי אכן נכשל, לא הצטרף שמחה על הכשלוך עצמו, כפי שהצטרף על הבוסה שגרם, לפי דעתו, ליחידה ולי.

בכל אירוע או מפגש עם חילות אחרים, התבלט שמחה בגאותו הרבה ביחידה ובמבצעה. הוא האמין ביחידה, ביעודה ובכוחה.

שמחה היה מסוים חברותי טובהק ואהוב על כולם. שמחה, מעיין וקופציק ז"ל נחשבו לשלישייה בלתי נפרדת.

שלושה בחורים נפלאים שכחיהם ובמותם לא נפרדו.

בן מסור להוריו ולמולדתו

הכרתי את שמחה כאשר הגיע לשכונה יחד עם הוריו ואחותו. הוא היה אז בן שמונה. ילד עצמאי, נכון ותוסס. שמחה היה גבוה וחזק ועם זאת טוב-לב ונכון חסיד לעזור לכל נזקק. ילדי השכונה דאו בו דוגמא ורצו להידמות לו.

השנים חלפו מהר. שמחה הילד היה לנער. טקס הכר-מצווה זכור לי כאילו היה רק אתמול. לא כל אחד זוכה לחגיגה שכזאת. כולנו התרגשנו כשנקרא לעלות לתורה, ומאוחר יותר, כאשר נשא את הדרשה.

כשהחל שמחה ללמוד באשקלון נתגלה כבן מסור, שלא רבים כמותו. הוא היה מניח את התיק בבית ואף לחנות לעזור לאביו ולאמו.

חסיד היה מקדים שלום לכולם. עליונותו וחכיבותו היו לשם דבר. לכל אחד הייתה נפיו מילה טובה.

כאשר התגייס לחיל-הים, שאלתי סודו בחר בחיל בה קשה. תשובתו הייתה חדה ופסקנית: אם אני לא אלך, מי ילך?...

שמחה היה יקר לי כבן.

זכרו לא ימוש מלבי ומלב כל חבריו וידידיו הרבים שכה אהבוהו והעריכוהו.

פ ר ח ה

נפל גבור ישראל

קשה להשלים עם הרעיון כי שמחה'לה, שהיה מבקר אצלנו לעתים כה תכופות ונחשב סמך כבן בית, לא ייכנם אלינו יותר.

השכונה הנקראת על שמו והמצבה הניצבת על קברו, מנפצות כל אשליה אם ניסינו להשלוח את עצמנו, כי הדבר לא ייתכן, באות העובדות וסופחות על פנינו באכזריות.

שמחה'לה שלנו, שמחה'לה שכה אהבנוהו, איננו.

כשראיתיו בפעם האחרונה כמעט שלא הכרתי. שמחה'לה הנער היה לגבר, חייל גבוה וחזק. הוא התגייס לפני התאריך שנקבע לו, כי בקש לפעול ברוח שכה חונך - רוח של נאמנות ומסירות, המעמידה את המדינה מעל לכל.

שמחה'לה, במה ננחם את הוריו? כיצד נקל עליהם את אסונם הכבד? המילים שבפינו ולות מדי, חיוורות והסרות משמעות.

מי אינו מכיר את אמן, את רבינה? כמלאך היא לכל החולים הנזקקים לה בקופת-חולים. מי יתן שבעבודתה ההוסניטרית תמצא ניחומים ומרגוע לנפשה הדואבת.

אביו, אברהם, מוכר בכל קבוצי ומושבני הסביבה. שמו הולך לפניו ומעורר הערכה וכבוד.

שמחה'לה. ברטט ובאהבה נעלה את זכרו בכל מקום. שמך ייחקק לעד בתולדות המדינה. תושבי שדות והסביבה לא ישכחוך.

שמחה - חבר ורע לכולם

בהיורדע דבר האסון במרצאי-שבת, לא האמנתי. ליחר דיוק, סרבתי להאמין, משה לא יכולתי לתאר לעצמי שזה קרה. כה המום הויתי. גם כאשר הידועה ארמחה מעל לכל ספק, לא הצלחתי להחזירה לתודעתי. שמחה איננו? מה פתאום? הרי רק תמול-שלושום שוחחנו וצחקנו יחד.

אהבתי את שמחה, נקשרתי אליו בהיותנו ילדים. בבית הספר תמיד הגן עלי ולא הירשה לאף אחד להכות אותי.

כאשר התחלנו ללמוד בבית הספר התיכון נסענו כל בוקר יחד לאשקלון. תקווה זו לא תישכח ממני. הוא שימש לי דוגמא ועז היה רצוני להידמות אליו. היינו יחד מסתם חברים. הקשרים כינינו היו קשרי ידידות ואהבה ולא נותקו גם כאשר התגייס שמחה לצבא.

תמיד הסתנתי לשובו בקוצר-רוח, וכשהיה מןפיע, לא איכזב אף פעם. כוגר יותר, גבוה יותר, אבל חברותי ופתוח לכל אחד.

אותו שמחה שאינו מסתנה לעולם, תמיד עליז, מאיר פנים וידידותי. היה יורה את תריותיו בצדירות ופתבל את דבריו בכדיחות שפוררו גלי צחוק. ספוריו המרתקים הכזו סביבו קהל נלהב. ואם אומר שמחה היה אהוב על כולם, לא אחדש דבר.

וכי כיצד אפשר היה שלא לחככו.

סוחו הוא אבדה קשה לכולנו, דמותו הנפלאה תיחקק בזכרוננו לעד.

מאיר.

* * *

לכתוב על שמחה וזכרונות זה דבר קשה מאד. שמחה חברי היקר והטוב. אני רואה אותו בעיני מסש חי.

גדלנו מסש יחד. הוא עוד היה צעיר מאד כאשר עזבתי את הבית והלכתי לצבא. חוזק בינינו הקשר. שמחה צמח והפך לגבר. בחופשות נפגשנו ושוחחנו על התכניות והמפעים של כל אחד ואחד מאתנו.

לאחר אסון "דקר" שירד עלינו כמהלומה כבדה וקטף את חברנו המשותף מרדכי ז"ל, גמלה החלטה בלבו של שמחה לשרת בחיל הים, להמשיך ולא להיכנע לאותם גלים צלולים אשר אוסמים בחובם את סודו האכזרי של חברנו מרדכי.

שמחה התגייס לחיל-הים, התקדם מהר מאד בחיל. היינו נפגשים בחופשות ומשוחחים על כל הנושאים שבעולם.

שמחה היה כל כך נכון, כל כך מכוונר. היתה לו דעה צלולה ורצינית והבנה כה רבה אשר רק במקרים נדירים מוצאים בכחורים כה צעירים.

נסעתי בהשראתו לטייל בשארם-א-שייך, לפגוש אותו שם בין חבריו. הפגישה שם במקום מיוחד זה, בין חבריו ליחידה, היתה חוויה מיוחדת.

שמחה, אני רואה אותך עליז ושמן, מלא חיים. כך תשאר בזכרוננו לבצח.

שמחה, יקרתי לי כאח.

שמחה, רצית להשלים את מפעלו של חברנו מרדכי, הגורל רצה אחרת.

אריה.

לזכרו של חבר / יצחק בן-ז'ליר

שטח ז"ל נמנה בין אלה שאי אפשר להתעלם מהם. הוא התבלט גם בהופעתו וגם בתכונותיו, גבוה וחסון ועם זאת חביב, חכם ואהוב על כולם.

בחור עספי, פשוט בהליכותיו ובעל לב רחב, חברמן במלוא מובן המילה. שטח אהב בני אדם. סיפור חברותי ומסור להודיו, למש-פתחו ולכל חבריו הרבים. בעת צרה או מצוקה היה הראשון לעזור לעודד. יכולת לסמוך עליו עד הסוף.

קיבל על עצמו מרות וביצע את המוטל עליו ביעילות מירבית, נשקט וביסודיות. מיעט לספר על מעשיו בצבא, למרות שנשל חלק בפעולות חשובות. הוא אהב את צה"ל והיה גאה מאד בחיל-הים.

לא יכולתי לאחל לעצמי חבר טוב ממנו. כפרתי אבד לצבא חייל טוב, לנו חבר מצויין, להודיו בן נפלא. לא נשכחנו לעד.

בחור כארו / אלי ביטון

שטח היה, מה שקרוי בסלוג העממי - בחור כארו. תמיר, רחב כתפיים, חביב ונעים הליכות. חוש ההומור שלו והתנהגותו החופשית, צחקו המתבלבל ושוב לבו, חיבבוהו על הכל.

בבית הספר היה אהוד על כל נער ונערה. גם המורים האירו לו פנים. היה בו שטח שערור כלפיו אהדה מן הרגע הראשון. וכי כיצד אפשר לא לחבב אדם שתמיד נסוך על פיו חיוך, שאינו מחעצבן ושוטר על שלוה נפשית גם בשעה שהיתר יושבים על סיכוח. בביה"ס נהגנו להתקלס בו: נו, שטח, מה מזג האויר למעלה? - והוא, מכיס אליונו סבוכה, מחייך וקורץ קריצה שובבנית.

איש לא ערער על מנהיגותו. קבלנו עלינו מרותו ללא ערעור, בטבעיות, כדבר הטובן מאליו.

ועתה, במקום לשבת כמחיצתו ולהינות מספוריו, אנו מספרים עליו. קשה להאמין וקשה שבעתים לבלוע את הגלולה המרה.

שטח אמנם הלך, אבל בלבנו שמור לו חמיד מקום.

משרד הבסחון - אגף השיקום
המחלקה להנצחה החייל

חל-אביב, בשבט הש"ל
בפבר" 1970

לכבוד
רגינה ואברהם ברנר
שדוה עובדי רכור 23
ש ד ר ת

הורים יקרים,

שלוחה לכם בזה השתתפותנו מעומק הלב באבלכם הכבד מנשוא, בהילקח מכם בנכס האהוב, רב"ט שמחה ברנר ז"ל.

יודעים אנו היטב שאין ניוחמים ואין מרגוע ללב לאחר שכבה הנר ונקטפו חיי בנכס ז"ל באיבם.

אין מלים בפינו כדי לנחם אחכם, כי גדול הצער ורב הכאב על לכתו בלא צח של בנכס-יקירכם ז"ל.

המשהחף באבלכם,

יהודה מירון
כנהל המחלקה.

מכתב

ירושלים, ג' באדר תשל"ל
9 בפברואר 1970

רבינה ואברהם היקרים,

באיחור רב, נודע לי על האסון שפקד אתכם
בנפול שמחה.

אין בפי מילות נחמה, להורים שכולים;

אתכם, הפוכים שבידירי, בצער ובכאב.

לכבוד
רבינה ואברהם ברנר
עובדי דפוס 23
שדרות.

צבא הגנה לישראל

משפחה ברנר היקרה,

מי אני שאבוא להעריך ולספר לכם על בנכס, סמל ברנר שמחה
ז"ל, שנפל בעת מילוי תפקידו ב-24 בינואר 1970.

עיירה שלמה מככה את שמחה מחד, ויחידה של חיילים-לוחמים
מאידך.

שמחה התגלה במשך שרותו כלוחם, כאלחוטן וכחבר. שלושת
הדברים והתכונות הנ"ל משקפים ומראים לי מי היה בנכס.

ידוע לי על המספר הרב של המבקרים בביית לנחמכם, וידוע לי
שקשה להתנחם על אכידה כבדה זו.

אנו נמשיך להחזיק בהגה הספינה ותקוותי להכשיר לוחמים
כדוגמת שמחה ז"ל, לתפארת צה"ל והמדינה.

יהיה זכרו ברוך

יחזקאלי זאב

ר ו ח מ ה
קבוץ הסופר הצעיר להתישבות שתופית

לרגינה ואברהם
הרכה שלום!

חברים יקרים, עדיין המופים אנו מהאסון האיום
שקרה באילת ומאסונכם אתם בנפול הבן. ואנו שואלים עד
מתי? עד מתי יבכו הורים את בניהם, ילדיהם, שטרם ידעו
היים מה הם, הילדים, שרק הסול שלשום דאגנו שלא יצאו בלי
סודר החוצה, שיאכלו בזמן, שילמדו, לטפנו אותם ופנקנו
אותם, והנה יום אחד נהיים הם גברים ומשליכים את חייהם
סגור למען כולנו, למען ארצנו הקטנה הררוייה דם, הזועקת
לחיים לשלום.

כולנו בוכים על כולם, אך קשה מנשוא הוא הכאב
הפרטי של הורים שכולים. אין ולא תימצא המילה שתנחם
ותקצור זעקת כאב זו. רק זאת, אנו אתכם ולוחצים ידכם
לחיזוק ועידוד.

ותפילהנו היחידה, יחד אתכם: שלא עוד !!!

בידידות רבה
חברי קבוץ רוחמה

"יש אבנים עם לב אדם"

האבן הלבנה של מצבת
קברך

מסמלת את טוהר לבך

הכתוב מעיד על עברך

השקט מסביבך צועק

צעקות הצוררות את
האזניים

בניגוד לאופיך התוסס

קברך המטופח המוקף
פרחים

שהול צמחים.

תעורה לאהבתך את
יפי העולם

הדמעות המחלחלות
אל האדמה

על מה הן מעידות?

מה הן מסמלות?

טקס הסרת הלוט

ביום השלושים לנפילתו של שמחה ז"ל
נערך טקס בו שונה שם שכונת "עובדי
צבור" לשכונת "שמה ברנר ז"ל"

לאזור כל הכוח / רחל עמיר

לאברהם ורגינה היקרים,

לאזור כל הכוח, לבשת
אליכס. הגיעתנו בשורה
בשמי - אל ענן וקשת
ועיירה בוכה.

ולשוב אליכס כשהכל כבר אחרת,
הכבישים, הבריכה, המבנים,
ודמותו מול עיני כה רמה וזוהרת
גומעת, גומעת זרכים.

והוא ילד ככל הילדים
בזוכרינו גדרות ומדבר
בירוקה שדות ושקמים
הנער פורט על מיתר.

להבת המדורה הנוצרת
לארץ, לארץ הזאת
הוא ניצוץ בצמרת התכלת
בשמי שדרות.

הוא הלך כנסיון בשביליה
ודמותו חחומה על כל תו
וישוב וישוב אליה
כנזר זהב.

בחייו הוא היה לך עץ רם וגבוה
במותו לך אילן - בכות.
וכל סף יוסף לשמוע
על עצם קיומו והזכות.

להקת גוזלים בנמל
בנופי אלמוגים -
ולא שב, לא שב הגוזל
אל חוף מבטחים.

אי מנוחה, אי מרפה
אי מפלט ניחומים
עיירה באנשיה תחיה
בחדוות ילדים.

לא לך הבכי האם, האחות
ויזך היודעת רפא
עם כאבך עינינו עצומות
רבה העבודה והיום פונה.

בבואי למקום שם ניחוח פריחות
השקד הוא במלוא הלבבוב
שתיקתו היפה בשתיקות
תאלצני אליך לשוב...